



**STRÖMSTADS
KOMMUN**

Miljöbedömning för Strömstad kommuns vattentjänstplan

Bilaga 1 till Vattentjänstplan för Strömstad kommun

Dnr

UTKAST 2024-05-23

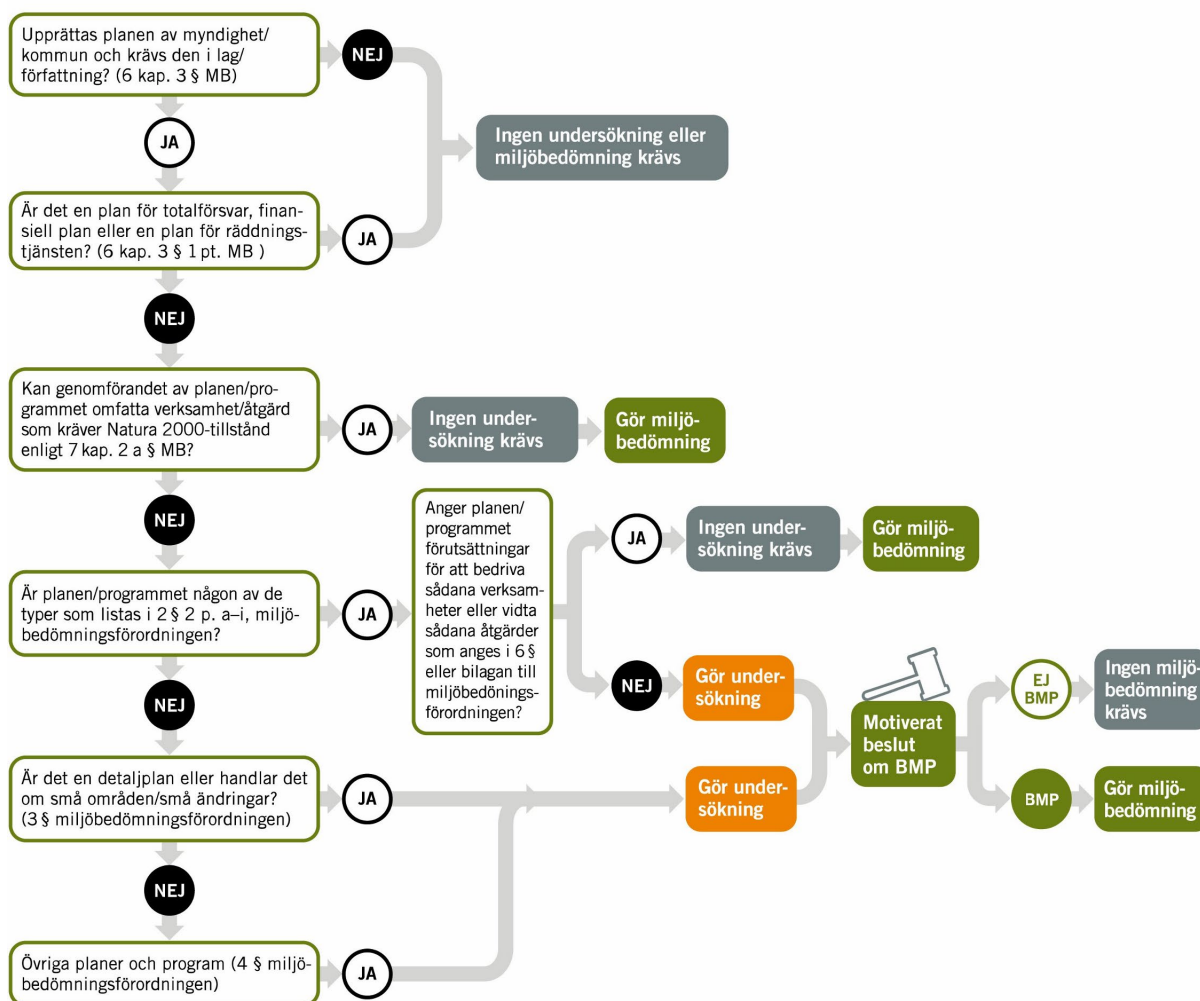


Inledning

Vattentjänstplaner omfattas av kraven på strategiska miljöbedömningar för planer och program enligt kap.6 i miljöbalken (MB). Detta framgår av §6c i lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Det finns undantag från kravet på miljöbedömning (kap 6. §3 i MB) men vattentjänstplaner omfattas inte av något av dessa. Regeringen har inte heller antagit några föreskrifter som undantar vattentjänstplaner från kravet (kap 6. § 4 MB).

Första steget i en strategisk miljöbedömning är att undersöka om planen eller programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. För vissa planer eller program kan det steget hoppas över eftersom de alltid kräver miljöbedömning. Naturvårdsverket har tagit fram en processbild för att illustrera detta (Figur 1):

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?



Figur 1 Naturvårdsverkets processbild för att förtydliga en miljöbedömning respektive undersökning av betydande miljöpåverkan behövs.

En vattentjänstplan tillhör kategorin "övriga planer och program" (se nederst i Figur 1) och därför ska en undersökning av betydande miljöpåverkan göras.

En undersökning av betydande miljöpåverkan innebär att den myndighet som ska anta planen eller programmet (i detta fall kommunen) ska:

1. identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra

myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Detta kallas för *undersökningssamråd*.

Efter undersökningen ska myndigheten besluta om den anser att planen eller programmet kan antas ha betydande miljöpåverkan.

Om slutsatsen blir att planen kan antas ha betydande miljöpåverkan ska myndigheten samråda med samma myndigheter som i punkten 2 ovan om hur miljökonsekvens-beskrivningen för planen ska avgränsas. Detta kallas för avgränsningssamråd. Kommunen ska sedan ta fram en miljökonsekvensbeskrivning samt ge berörda tillfälle att lämna synpunkter på den och på planen samt beakta dessa synpunkter innan planen antas.

VA-utbyggnaden till Koster som beskrivs i planen kan komma att kräva tillstånd för åtgärd inom Natura 2000-område som beskrivs i processschemat ovan.

Länsstyrelsen har tidigare skickat ut PM om att de endast kommer att yttra sig en gång om vattentjänstplaner. Beslutet om betydande miljöpåverkan samråds med Länsstyrelsen samtidigt som vattentjänstplanen, och därför hålls inget separat avgränsningssamråd. För att avgränsa miljöbedömningen görs en genomgång av miljöaspekter nedan.

Det är främst påverkan på Natura 2000-området som kan innebära betydande miljöpåverkan av planen. Eftersom det i dagsläget inte är utrett hur VA-utbygganden ska genomföras görs en enkel bedömning, anpassad efter planens översiktliga karaktär.

Vattentjänstplanens innehåll

Strömstad kommuns vattentjänstplan innehåller en övergripande beskrivning av kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen beskriver såväl åtgärder för att säkerställa den tekniska anläggningens funktion som områden som kan komma att anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

I vattentjänstplanen beskrivs också kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Kommunen arbetar idag med att se över anläggningarnas utformning för att bedöma om de kan bibehålla funktionen vid skyfall eller höga havsnivåer.

Vattentjänstplanen är inte bindande. Det innebär att åtgärder och prioriteringar i planen kan ändras om förutsättningarna för att genomföra dem förändras.

Av de åtgärder som föreslås i vattentjänstplanen är utredningen av VA-utbyggnad på Kosteröarna extra viktig att lyfta i denna miljöbedömning. Detta beror på att det inte går att utesluta att VA-utbyggnaden innebär behov av tillstånd för åtgärder inom Natura 2000-område. Vilka fastigheter på Koster som har behov av VA-utbyggnad kommer att utredas under hösten 2024 och innan dess är VA-utbyggnadens omfattning inte känd. VA-utbyggnaden sker utifrån bedömning av om det föreligger en skyldighet för kommunen utifrån 6§ i vattentjänstlagen (2006:412) att förse viss bebyggelse med dricksvatten och/eller avlopp.

Koster ligger inom ett Natura 2000-område. Åtgärder inom området skulle därmed kunna kräva tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Koster omfattas även av riksintressen avseende naturvård samt nationella skyddsformer som nationalpark och naturreservat. Med anledning av att varken omfattningen av VA-utbyggnaden eller den tekniska lösningen för densamma är beslutad är det svårt att bedöma omfattningen av miljöpåverkan.

Avgränsning

Vattentjänstplanen berör Strömstad kommun och omfattar åtgärder i den allmänna VA-anläggningen inom de kommande tolv åren. De åtgärder som beaktas inom ramen för andra miljöbedömningar tas inte upp i miljöbedömningen.

VA-utbyggnaden som inkluderas i planen är en följd av bedömt behov av allmänt VA utifrån §6 i Lag om allmänna vattentjänster.

Miljöbedömningen har anpassats efter planens övergripande karaktär.

Vattentjänstplanens miljöeffekter

För att identifiera möjlig betydande miljöpåverkan har faktorer som presenteras i Tabell 1 undersökts. De faktorer som påverkas beskrivs under tabellen. Som framgår av tabellen bedöms inte någon av faktorerna innebära risk för betydande miljöpåverkan.

Tabell 1 Sammanställning av vattentjänstplanens miljöeffekter. Bedömningen anges med ja/nej och med kommentarer. De faktorer som bedöms kunna påverkas beskrivs i kapitlen nedan.

| | Bedömd påverkan | Risk för betydande miljöpåverkan? | Kommentar |
|--|-----------------|-----------------------------------|---|
| Riksintressen | Ja | Nej | Se beskrivning nedan. |
| Förordnanden & skyddsvärden | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. Val av teknik och lösning kan påverka detta men det bestäms i ett senare skede. |
| Djur- och växtarter, biologisk mångfald i övrigt | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. Val av teknik och lösning kan påverka detta men det bestäms i ett senare skede. |
| Befolkning, människors hälsa och säkerhet | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. |
| Mark | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. Val av teknik och lösning kan påverka detta men det bestäms i ett senare skede. |
| Vatten | Ja | Nej | Se beskrivning nedan. |
| Luft | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. |
| Klimat | Ja | Nej | Se beskrivning nedan. |
| Hushållning med mark, vatten, råvaror, energi mm. | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. Val av teknik |

| | Bedömd påverkan | Risk för betydande miljöpåverkan? | Kommentar |
|--------------------|------------------------|--|---|
| | | | och lösning kan påverka detta men det bestäms i ett senare skede. |
| Kulturmiljö | Nej | | Åtgärderna i planen bedöms inte påverka dessa värden. Val av teknik och lösning kan påverka detta men det bestäms i ett senare skede. |
| Miljömål | Ja | Nej | Se beskrivning nedan. |
| Natura 2000 | Ja | Går ej att bedöma i detta skede. | Se beskrivning nedan. |

Riksintressen

Vattentjänstplanen beskriver åtgärder för vatten och avlopp på Kosteröarna, vilka är områden för riksintresse för bland annat naturvård. Vid val av teknisk lösning kommer alternativ att utvärderas, riksintressen kan komma att påverkas utifrån vald lösning. I detta skede kan VA-utbyggnadens påverkan på riksintressen inte bedöms närmare.

Vatten

Vattentjänstplanens åtgärder kan ge påverkan på vatten genom:

- Förbättrad spillvattenrening.
- Minskad bräddning när mängden tillskottsvatten minskar till följd av att ledningsnät förnyas.
- Minskad vattenåtgång när ledningsnät förnyas och läckor tätas.

Detta påverkar alltså både ytvattenkvalitet och vattenflöden i recipienter. Det innebär att miljö kvalitetsnormerna för vatten påverkas. Påverkan bedöms dock vara positiv och inte vara betydande.

Klimat

Vattentjänstplanen innehåller klimatanpassningsåtgärder och åtgärder som indirekt minskar effekterna på samhället av ett förändrat klimat.

VA-utbyggnad, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar har bäring på systemets klimatpåverkan bland annat eftersom energiförbrukningen påverkas. Underhåll och förnyelse kan ge energibesparingar medan utökning av anläggningen kan öka energiåtgången i VA-systemet. Nettoklimatpåverkan är svår att bedöma både eftersom det inte går att förutse hur stora mängder tillskottsvatten som kan reduceras och eftersom teknisk lösning inte valts för VA-utbyggnaden. Möjligheterna till att minska klimatpåverkan från planen ligger därför, precis som möjligheten att bedöma påverkan, i senare skeden av genomförandet. Vid val av teknisk lösning kommer alternativ att utvärderas utifrån bland annat energiförbrukning och materialåtgång. I detta skede kan VA-utbyggnadens klimatpåverkan inte bedömas närmare.

Miljömål

Vattentjänstplanen berör främst miljömålen God bebyggd miljö, ingen övergödning och levande sjöar och vattendrag samt begränsad klimatpåverkan. Påverkan på miljömålen är kopplade till effekterna för vatten som beskrivits ovan. Påverkan bedöms vara positiv och inte vara betydande.

Natura 2000-områden

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av skyddade områden inom EU. Syftet med Natura 2000-områden är att hindra utrotningen av naturtyper och arter samt se till att dessa har gynnsam bevarande status. Vattentjänstplanen beskriver att VA-utbyggnad på Kosteröarna utreds, vilket kan komma att innebära att VA-ledningar byggs inom Natura 2000-området Koster. Detta område har inrättats med stöd av art- och habitatsdirektivet, bevarandevärdena är kopplade till det varierade kustlandskapet med olika naturtyper och långvarig hävd.

Vid val av teknisk lösning för VA-utbyggnad samt ledningarnas stäckning kommer flera alternativ att utvärderas. VA-utbyggnaden kan, beroende på vilka fastigheter som bedöms omfattas av skyldigheten enligt §6 i LAV, komma att innebära behov av schaktning- och ledningsarbeten inom Natura 2000-området. Natura 2000-området och andra områdesskydd kommer då att beaktas och erforderliga tillstånd eller dispenser kommer att sökas. Åtgärder för att minimera påverkan inom Natura 2000 området kommer att tas i beaktning, men det går inte att i dagsläget utesluta påverkan. I detta skede kan VA-utbyggnadens påverkan på Natura 2000-området dock inte bedömas närmare.

Betydande miljöpåverkan

Det kan inte uteslutas att planen har betydande miljöpåverkan då VA-utbyggnad på Kosteröarna kan kräva tillstånd enligt kap 7 §28 a, miljöbalken. Det går dock inte att i detta skede bedöma hur stor påverkan blir. Områdesskyddet kommer att beaktas vid val av teknisk lösning. När VA-utbyggnaden sker kommer Strömstad kommun försöka minimera påverkan på skyddsvärdena genom val av lämpliga metoder och tider för genomförande. Erforderliga tillstånd kommer att sökas inom den arbetsprocessen.

Nollalternativ

Nollalternativet är att en vattentjänstplan inte tas fram. Det innebär dock inte någon skillnad i kommunens skyldighet att tillgodose behovet av vattentjänster på Kosteröarna. Skillnaden ligger snarare i att behovet av VA-utbyggnad på Kosteröarna bedömts samlat samt att såväl Länsstyrelsen som kommuninvånarna får ökad insyn i processen genom samråd. Att utöka verksamhetsområde för VA på Kosteröarna och ansluta bebyggelsen till allmänt VA är en kommunal skyldighet som föreligger oberoende av om Strömstads kommun tar fram en vattentjänstplan eller ej.

Kommunen har sedan tidigare en långsiktig planering av VA-utbyggnad. Planeringen har nu uppdaterats med en behovsbedömning utifrån §6 i LAV. Detta medför att Strömstads kommun, genom vattentjänstplanen har bättre möjligheter att långsiktigt planera VA-utbyggnaden utan att riskera förelägganden från Länsstyrelsens om kräver en ändrad prioritering i planeringen. Att långsiktigt planera VA-verksamheten ekonomiskt och miljömässigt hållbara beslut. Att hushålla med de ekonomiska resurserna i VA-verksamheten innebär att det blir möjligt att prioritera de åtgärder som behöver genomföras för att minska verksamhetens miljöpåverkan.

Nollalternativet innebär också att ingen analys av skyfallspåverkan på allmänna VA-anläggningar skulle genomförts. Det skulle kunna leda till att klimatanpassningen av den allmänna anläggningen inte prioriteras och funktionen vid ökad påverkan från skyfall blir sämre till följd av mer tillskottsvatten och risk för ökad mängd bräddningar.